

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р арх. Мария Давчева,
Институт за изследване на изкуствата (ИИИЗк),
Българска академия на науките (БАН),
София

ОТНОСНО:

Дисертационен труд на тема
„КОМУНИКАЦИОННО - ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА И ПРОСТРАНСТВЕНА
СТРУКТУРА НА ГОЛЕМИ И МНОГО ГОЛЕМИ ГРАДОВЕ В БЪЛГАРИЯ“
с автор **арх. Петър Николаев Николов**

за присъждане на образователната и научна степен “Доктор” по научна специалност и докторска програма „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“ в професионално направление 5.7. “Архитектура, строителство и геодезия “във ВСУ „Черноризец Храбър“ във Варна.

Становището е изготвено на основание решение на първото заседание на Научното жури, назначено със Заповед №355 от 27.05.2021 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ Варна.

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Петър Николов получава образователно-квалификационна степен „магистър“ с професионална квалификация „архитект“ през 2006г. в Архитектурния факултет към Университета по архитектура, строителство и геодезия в София. През 2006 г. е зачислен като асистент, а през 2021г. като докторант на самостоятелна подготовка към Архитектурен факултет, катедра „Архитектура и урбанистика“ на ВСУ „Черноризец Храбър“ във Варна. В периода от 2006г. до момента работи като проектант в няколко архитектурни бюра в родния си град Велико Търново.

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В дисертационния труд на тема „КОМУНИКАЦИОННО - ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА И ПРОСТРАНСТВЕНА СТРУКТУРА НА ГОЛЕМИ И МНОГО ГОЛЕМИ ГРАДОВЕ В БЪЛГАРИЯ“ авторът арх. Петър Николов разглежда актуална и значима проблематика свързана с все по-бързото генериране на конфликтни точки и полета, произтичащи от скоростното развитие на комуникационно-транспортното развитие на българските градове. Това е проблематика еднакво актуална за средните и големи

градове, за Българи и по целия свят, което обуславя и нейната своевременност и паралелна конвертируемост.

Дисертационният труд е структуриран като научна разработка с обем от 162 страници. Състои се от увод, изложение в четири глави, заключение, списък с използвана литература и 2 приложения. Основният текст съдържа 63 фигури. Библиографията се състои от 75 български, 32 чуждоезични заглавия, 28 интернет източници.

Актуалността и своевременността на дисертационния труда произтичат от осъзнатата необходимост от изследване ,познаване в исторически и географски план, прогнозиране и планиране на комуникационно-транспортната система в контекста и паралелно с развитието на пространствената структура на съответното населено място. Отчетеното е реалното изоставане в прилагането в България на вече утвърдени добре работещи практики в градове от Западна Европа даващи предимство на алтернативните транспортни форми, съответно устойчиви модели в съвременното градско развитие.

Обект на дисертационния труд са комуникационно - транспортната система и пространствената структура на градовете Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора.

Предмет на изследване в дисертацията е развитието, взаимните връзки, зависимостите между комуникационно-транспортната система и пространствената структура на разглежданите градове в периода от Освобождението до 2020 г.

Цел на изследването е разкриване на взаимни връзки и зависимости в еволюцията на развитие на комуникационно - транспортната система и пространствената структура на големи и много големи градове в България.

Задачите, които авторът си поставя, за да постигне тези цели са: да проследи ретроспективно еволюцията на разглежданите градове , да направи диахронен анализ на тяхното комуникационно-транспортно развитие- едновременно нарастването им и техните непроменливи/постоянни комуникационни направления. Адмирации заслужава графичното изобразяване на анализа и самото еволюционно съпоставяне на разглежданите градове.

Структура на дисертационният труд. Дисертационният труд е структуриран като научна разработка състояща се увод, изложение в четири глави, заключение

В **Уводната част** са разгледани актуалност, обект, предмет, цел, задачи, териториален и времеви обхват, методика и очаквани приноси на научното изследване. Авторът дефинира взаимовръзката и

формообразуващата функция на комуникационно-транспортната система и пространствената структура на всяко населено място. Задачата, която си поставя авторът е да проследи именно този процес на диахронно взаимодействие между тези две основни компоненти от Освобождението до 2020 година в градовете Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора. Проблематиката е разгледана в исторически план съответно в **Първа глава** е периодът от Освобождението до 1944г., във **Втора глава** е 1944г-1989г. , а в **Трета глава** е периодът от 1989г до днес. Във финалната **Четвърта глава** са разгледани принципни постановки относно еволюцията на градската структура и комуникационно - транспортните системи. Обобщени са направените анализи и изводи и е изготвена графична съпоставка за пространствената и комуникационно – транспортна еволюция на Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора от Освобождението до края на 2020 г. Графичните схеми на времевите и еволюционни наслагвания са два типа. В първия тип е проследена пространствената еволюция на всеки от един от разглежданите градове от Освобождението до последния им план. Направено е наслагване на основната улична мрежа на всеки план с предходния. Вторият тип схеми всъщност е графично сравнение на предвижданията на първия и последния градоустройствен план на съответния град.

На базата на анализирани промени в територията, в т.ч. природни фактори, население и изохрон на достъпност са направени изводи за това дали пространственото и комуникационно – транспортно планиране и развитие на разглежданите градове предопределя тяхното нарастване като по – скоро компактно или по – скоро дисперсно, със склонност към разливане.

Заклучение и постигнати цели. В дисертационния труд авторът постига поставената си цел, проучвайки, селектирайки и анализирайки проблематиката в конкретен времеви и географски обхват, но с актуалност и конвертируемост като изводи. Диахронният анализ на комуникационно-транспортното и градско развитие за последните 140 години на пет големи български града, както и тяхното съпоставяне (в издържан и прегледен графичен вид) дава възможност за изкрystalизирането на важни изводи за предстоящите, планирани посоки на развитие не само на разглежданите градове.

Намирам поставените в началото на дисертацията цели за постигнати, а самата тя за завършена, актуална, задълбочена научна разработка.

3. ПРЕЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ по дисертационния труд.

Публикациите на автора по темата на дисертацията са четири, от които две са самостоятелни и две в екип.

4. АВТОРЕФЕРАТЪТ е изготвен съгласно изискванията и отразява резюмирано същността на дисертацията. В него ясно са очертани актуалност, цел, поставени задачи, обект, предмет, обхват, методи на изследването и очаквани приноси на труда, които приемам за постигнати.

5. ПРЕПОРЪКИ

Препоръчвам на арх. Петър Николов да публикува своята дисертация, както и да потърси варианти за нейното популяризиране сред практикуващите архитекти и студентите по архитектура. Една по-изявена и целева публикационна активност, както и нови полета на изследване като съвременни модели за устойчива мобилност в големите градове биха били полезна както за автора и неговото научно развитие, така и за архитектурното образование и практика по принцип.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предоставените от арх. Петър Николов материали ми дават достатъчно основание да заключа, че дисертационният му труд „КОМУНИКАЦИОННО - ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА И ПРОСТРАНСТВЕНА СТРУКТУРА НА ГОЛЕМИ И МНОГО ГОЛЕМИ ГРАДОВЕ В БЪЛГАРИЯ“ е актуална и полезна за теорията и практиката проблематика, разгърната задълбочено като са спазени изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) за придобиване на ОНС Доктор.

В качеството си на член на Научното жури с настоящото Становище давам своя положителен вот „ЗА“ присъждане на арх. арх. Петър Николаев Николов образователната и научна степен „ДОКТОР“ по научна специалност „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“ в професионално направление 5.7. “Архитектура, строителство и геодезия“.

Изготвил становището:
Доц. д-р арх. Мария Давчева
София, 06.2021г.